

ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ / ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΜΑΪΟΥ 2021

Συνέντευξη στη
ΜΑΙΡΗ ΛΑΜΠΑΔΙΤΗ
lampaditi@yahoo.gr

Πάνος Τσακλόγλου

Υψηλότερες συντάξεις με το νέο επικουρικό

Ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων μιλά στο «b.s.» για το νέο Ασφαλιστικό και δηλώνει ότι με το νέο σύστημα οι εργαζόμενοι θα παίρνουν υψηλότερες συντάξεις από τις εισφορές που κατέβαλαν, ενώ τονίζει ότι το κράτος εγγυάται ότι οι ασφαλισμένοι δεν θα χάσουν το κεφάλαιό τους

Τη σκυτάλη στη μεταρρυθμιστική ατζέντα της κυβέρνησης μετά την ψήφιση του Εργασιακού θα πάρει το σχέδιο για τη δημιουργία του νέου επικουρικού ταμείου με κεφαλαιοποιητικά χαρακτηριστικά, το οποίο θα αρχίσει να λειτουργεί από την 1/1/2022. Το σχετικό νομοσχέδιο θα τεθεί τον Ιούνιο σε διαβούλευση με στόχο να ψηφιστεί αρχές Ιουλίου. Ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων **Πάνος Τσακλόγλου**, ως επικεφαλής του φιλόδοξου εγχειρήματος, μιλώντας στο «**business stories**», επισημαίνει ότι η καλή προετοιμασία που έχει γίνει θα οδηγήσει στην επιτυχή υλοποίηση του σχεδίου παρά τα πιεστικά χρονοδιαγράμματα. Παράλληλα εξηγεί ότι οι αποδόσεις που θα επτευχθούν θα ανοίξουν τον δρόμο για την αύξηση των μελλοντικών συντάξεων. Ωστόσο, ακόμα και αν όλα πάνε στραβά και οι αποδόσεις των επενδύσεων είναι αρνητικές, ο κ. Τσακλόγλου διαβεβαιώνει ότι θα υπάρχει η εγγύηση του κράτους και ο ασφαλισμένος θα πάρει πίσω μέσω της επικουρικής του σύνταξης τουλάχιστον το σύνολο των εισφορών που κατέβαλε.

Στο νέο σύστημα επικουρικής ασφάλισης κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα, αντί οι εισφορές των νέων να χρησιμοποιούνται για την πληρωμή της επικουρικής σύνταξης των σημερινών συνταξιούχων, θα αποταμιεύονται σε ατομικούς λογαριασμούς και θα επενδύονται μέσω ενός νέου δημόσιου ταμείου προκειμένου να πληρωθούν οι μελλοντικές συντάξεις των ιδίων. Εκτιμάται ότι το νέο αυτό επικουρικό ταμείο θα ξεκινήσει τη λειτουργία του στις αρχές του 2022

- Πιστεύετε ότι θα είστε έτοιμοι για την έναρξη της λειτουργίας του νέου ταμείου την 1/1/2022 ή θα αλλάξει το χρονοδιάγραμμα; Σύντομα θα ξεκινήσει ευρύς κοινωνικός διάλογος για το ασφαλιστικό νομοσχέδιο με τους κοινωνικούς εταίρους και τους επιστημονικούς φορείς, ενώ θα υπάρξει και δημόσια διαβούλευση, πριν από την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή. Θα ήθελα να επισημάνω ότι συνιστά καινοτομία το γεγονός ότι μια ασφαλιστική μεταρρύθμιση θα συνοδεύεται από τρεις μελέτες (αναλογιστική, μακροοικονομική και βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους) που θα κατατεθούν επισήμως στη Βουλή μαζί με το σχέδιο νόμου. Ο νέος νόμος για την επικουρική ασφάλιση δεν επηρεάζει το ύψος των υφιστάμενων κύριων και επικουρικών συντάξεων, αλλά αλλάζει το σύστημα της επικουρικής ασφάλισης προς όφελος των νέων εργαζομένων. Στο νέο σύστημα επικουρικής ασφάλισης κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα, αντί οι εισφορές των νέων να χρησιμοποιούνται για την πληρωμή της επικουρικής σύνταξης των σημερινών συνταξιούχων, θα αποταμιεύονται σε ατομικούς λογαριασμούς (κουμπάρδες) και θα επενδύονται μέσω ενός νέου δημόσιου ταμείου, προκειμένου να πληρωθούν οι μελλοντικές συντάξεις των ιδίων. Εκτιμάται ότι το νέο αυτό επικουρικό ταμείο θα ξεκινήσει τη λειτουργία του στις αρχές του 2022. Το χρονοδιάγραμμα είναι πιεστικό, αλλά έχουμε κάνει την κατάλληλη προετοιμασία και πιστεύω πως θα τα καταφέρουμε.

- Έχετε επισημάνει ότι οι αποδόσεις που θα επτευχθούν θα οδηγήσουν σε επικουρικές υψηλότερες από τις σημερινές. Μπορείτε να εκτιμήσετε το ύψος των αυξήσεων; Δεδομένου ότι οι πρώτες συντάξεις γιγατος με το νέο σύστημα θα απονεμηθούν μετά από 30-40 έτη, θα ήταν ιδιαίτερα παρακανδυνευμένο να κάνουμε ποσοτικές συγκρίσεις και προβλέψεις για το ύψος των μελλοντικών συντάξεων. Υπάρχουν παραδείγματα, όπως αυτό της Σουηδίας, όπου λειτουργούν παράλληλα εδώ και 25 έτη δύο δημόσια συνταξοδοτικά συστήματα, ένα διανεμητικό σύστημα μονοταξιακής κεφαλαιοποίησης (ίδιο με το υφιστάμενο σύστημα επικουρικής που έχουμε εμείς σήμερα) και ένα σύστημα κεφαλαιοποιητικό σαν αυτό που σχεδιάζουμε. Οι συγκρίσεις των αποδόσεων

των δύο συστημάτων και κατ' αναλογία των παρεχόμενων συντάξεων είναι συντριπτικές υπέρ του νέου κεφαλαιοποιητικού συστήματος. Αν με έναν μαγικό τρόπο αρχίσουν οι οικογένειες σε αυτή τη χώρα να κάνουν 3,4 και 5 παιδιά, όπως πριν από 70 χρόνια, τότε οι μελλοντικές συντάξεις με το υφιστάμενο σύστημα θα είναι υψηλότερες και δεν υπάρχει λόγος για αλλαγή του συστήματος. Δεν μπορούμε όμως να σχεδιάσουμε το συνταξοδοτικό μας σύστημα προσδοκώντας θαύματα. Με το νέο σύστημα, ανεξάρτητα από τις δημογραφικές τάσεις, όλοι θα λαμβάνουν μέσω της επικουρικής τουλάχιστον ό,τι πληρώσαν. Τα προηγούμενα χρόνια, στη διάρκεια της κρίσης, αυτό ήταν καθολικό αίτημα των συνταξιούχων. Ωστόσο, εκτιμούμε πως με βάση τις ιστορικές αποδόσεις των χρημαγορών και των κεφαλαιοποιητικών ταμείων οι τελικές αποδόσεις και οι τελικές παροχές θα είναι αρκετά υψηλότερες από τις καταβληθείσες εισφορές.

- Το Δημόσιο θα εγγυηθεί τα χρήματα των ασφαλισμένων σε περίπτωση αρνητικών αποδόσεων; Υπάρχει η εντύπωση ότι ο κίνδυνος της αγοράς θα οδηγήσει σε απώλειες. Στο πλαίσιο, όμως, ενός ανταξιοδοτικού αποταμιευτικού προγράμματος διάρκειας 30 ή 40 ετών οι βίαιες διακυμάνσεις των αγορών εξομαλύνονται, ο κίνδυνος των αγορών ελαχιστοποιείται και αυτό που μένει είναι οι υψηλότερες μακροπρόθεσμες αποδόσεις που κατά κανόνα φέρουν οι επενδύσεις που αναλαμβάνουν ρίσκο. Αυτό δείχνει η εμπειρία των αναπτυγμένων χωρών με ώριμα συνταξοδοτικά κεφαλαιοποιητικά συστήματα. Υπό αυτή την έννοια ο κίνδυνος των αγορών που ενσωματώνεται στη νέα κεφαλαιοποιητική επικουρική σύνταξη είναι πολύ μικρότερος απ' ό,τι αναφέρεται συχνά στον δημόσιο διάλογο. Ακόμα, όμως, και στην εξαιρετικά απίθανη περίπτωση που όλα πάνε στραβά και οι αποδόσεις των επενδύσεων είναι αρνητικές, θα υπάρχει η εγγύηση του κράτους και ο ασφαλισμένος θα πάρει πίσω μέσω της επικουρικής του

σύνταξης τουλάχιστον τις εισφορές που κατέβαλλε σε πραγματικούς όρους.

- Πώς θα εξασφαλιστεί ότι το νέο επικουρικό ταμείο δεν θα καταγράψει απώλειες από λάθος χειρισμούς, όπως συνέβη το 2006-2007 με τα δομημένα ομόλογα; Η καλή διακυβέρνηση των ασφαλιστικών ταμείων είναι ακρογωνιαίος λίθος της επιτυχούς επένδυσης των αποθεματικών τους. Οποτε στο παρελθόν τα ασφαλιστικά ταμεία ζημώθηκαν ήταν όχι επειδή επένδυσαν τα αποθεματικά τους στις κεφαλαιαγορές, αλλά επειδή δεν ακολούθησαν τους κανόνες καλής διακυβέρνησης. Η διαχείριση τόσο σημαντικών κεφαλαίων ανατέθηκε σε πρόσωπα και δομές χωρίς την κατάλληλη τεχνολογία, εμπειρία και υλικοτεχνική υποδομή. Τέτοιο παράδειγμα ήταν η επένδυση των Ταμείων στα δομημένα ομόλογα. Πολύ πιο πρόσφατο και ζημιώγωνο για τα Ταμεία είναι το παράδειγμα της επένδυσης των αποθεματικών τους στην Τράπεζα Αττικής. Υπάρχει όμως και η άλλη όψη του νομίσματος. Η ΕΔΕΚΤ ΑΕΠΕΥ και η ΑΕΔΑΚ Ασφαλιστικών Οργανισμών είναι εταιρείες που αξιοποίησαν τα αποθεματικά των Ασφαλιστικών Ταμείων με τον βέλτεστο τρόπο. Την περίοδο 2003-2020 κατάφεραν να επιτύχουν θετικές και υψηλές αποδόσεις για τα αποθεματικά του ΕΦΚΑ προστατεύοντας τις εισφορές των ασφαλισμένων από τις βίαιες διακυμάνσεις της ελληνικής κεφαλαιαγοράς σε μια ορισμένη πολύ δύσκολη περίοδο. Όταν τα πράγματα γίνονται με τον σωστό τρόπο, φέρνουν και τα σκοτάδι - θετικά αποτελέσματα. Το νέο Ταμείο που σχεδιάζουμε θα είναι απαλλαγμένο από τις παθολογίες του παρελθόντος. Η διοίκηση του Ταμείου θα απαρτίζεται από μέλη με εμπειρία και γνώση, διοικητικά επιλεγμένα, με διαδικασίες αποκρυψής σύγκρουσης συμφερόντων, με οργάνωση, μηχανισμούς, υλικοτεχνική υποδομή και στελέχωση που να εξασφαλίζουν τη δέουσα επαγγελματική διαχείριση των αποθεματικών. Ένα Ταμείο «state of art» στη διαχείριση των επενδύσεων, όπως αρμόζει στη σημαντικότερη και κρίσιμότερη αποταμίευση των ασφαλισμένων πολιτών.

- Ομιληκόμαστε στην επαγγελματική ασφάλιση εκμίσθου ότι η λειτουργία του νέου επικουρικού θα αποθαρρύνει την ανάπτυξη των επαγγελματικών ταμείων. Πιστεύετε ότι υπάρχει περιθώριο να συμπορευτούν οι δύο πύλωνες; Ο πρώτος (δημόσια ασφάλιση) και ο δεύτερος πύλωνας (επαγγελματικά ταμεία) δεν λειτουργούν ανταγωνιστικά, όπως ίσως νομίζουν κάποιοι, αλλά συμπληρωματικά. Η ανάπτυξη της δημόσιας κεφαλαιοποιητικής επικουρικής ασφάλισης θα λειτουργήσει ενισχυτικά, όχι αναστακτικά, στην ανάπτυξη του 2ου πύλωνα. Η δημόσια κεφαλαιοποιητική επικουρική ασφάλιση θα εδικοκείως ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού με τις έννοιες της προσωπικής αποταμίευσης και της μακροπρόθεσμης επένδυσης. Τα περιθώρια για τον συνδυασμό του 1ου και του 2ου πύλωνα είναι σήμερα μεγαλύτερα από ποτέ. Διότι μειώνουμε δραστικά τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Πολλές φορές στο παρελθόν οι υψηλές εισφορές στάθηκαν εμπόδιο στην επένδυση του 2ου πύλωνα. Σήμερα ένα διαχρονικό δομικό εμπόδιο, το υψηλό μη μισθολογικό κόστος, αίρεται και δημιουργείται περισσότερο χώρος για προσωπική αποταμίευση μέσω του 2ου πύλωνα. Ετσι, κάθε ασφαλισμένος μπορεί, εκφώνον το 2020, να αυθήσει τη συνταξοδοτική του αποταμίευση εξασφαλίζοντας υψηλότερες παροχές κατά τη διάρκεια του συνταξοδοτικού του βίου.